

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E TURIZMIT DHE MJEDISIT
MINISTRI

Nr. 860P/1 prot.

Tiranë, më 26.11.2021

DEKLARATË MJEDISORE
për Vlerësimin Strategjik Mjedisor

Në mbështetje të nenit nr. 12 të ligjit nr. 91/2013 "Për vlerësimin strategjik mjedisor" dhe akteve nënligjore që rrjedhin prej tij, ministri lëshon këtë Deklaratë Mjedisore për:

PLANI I DETAJUAR I ZONËS ME RËNDËSI KOMBËTARE
"VJOSË-NARTË"

Kufijtë e zonës që mbulon Planin: Zona në studim shtrihet në veri të qytetit të Vlorës dhe bën pjesë në peizazhin e mbrojtur të sistemit ligatinor Vjosë-Nartë, Zonë e Mbrojtur e Rëndësisë Kombëtare.

Autoriteti propozues: Ministria e Turizmit dhe Mjedisit.

Përdorimi i deklaratës mjedisore:

Deklarata Mjedisore nuk përjashton detyrimin, që për projekte të veçanta të parashikuara në këtë Plan, t'i nënshtrohen kërkesave të legjislacionit në fuqi për vlerësimin e ndikimit në mjedis, për lejet e mjedisit dhe akteve të tjera normative në fuqi.

Qëndrimi i ministrisë lidhur me propozimin:

Planin në tërësi, si dhe të gjitha grup-projektet janë të pranueshme nga këndvështrimi mjedisor, duke zbatuar të gjitha masat e nevojshme zbutëse, si dhe duke realizuar ndërhyrjet e duhura hapësinore.

Përputhja e planit të propozuar me objektivat e mbrojtjes së mjedisit, si dhe legjislacionin mjedisor:

Planin i propozuar në parim përputhet me objektivat e mbrojtjes së mjedisit dhe zhvillimit të qëndrueshëm, si dhe plotëson kërkesat e legjislacionit mjedisor në fuqi, si ai për ruajtjen dhe mbrojtjen e biodiversitetit dhe zonat e mbrojtura, për mbrojtjen dhe përmirësimin e cilësisë së ajrit, ruajtjen dhe përmirësimin e cilësisë së ujrave, menaxhimin e integruar të mbetjeve, menaxhimin e zhurmës në mjedis, ndryshimet klimatike, për mbrojtjen e pyjeve dhe kullotave etj. Qëllimi i këtij plani si dhe objektivat e tij kanë marrë parasysh dhe kanë integruar përputhshmërinë me disa plane apo programe themelore sikurse me Strategjinë Sektoriale Kombëtare për Transportin 2015-2020, Planin e Përgjithshëm Kombëtar dhe atë Vendor,

Strategjinë Kombëtare të Biodiversitetit, Planin e Integruar Ndërsektorial të Bregdetit, Strategjinë Kombëtare Për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2019-2023, etj.

Në kuadër të këtij vlerësimi mjedisor u identifikuan ndikimet negative dhe pozitive, dhe u komentuan mundësitë e shfaqjes së ndikimeve, shkalla e tyre, shpeshtësia e shfaqjes së tyre dhe kohëzgjatja, kthyeshmëria, karakteri i tyre ndërkufitar, karakteri i tyre kumulativ ose synergjik etj.

Që vizioni dhe objektivat e zhvillimit të realizohen janë evidentuar projekte sipas tre drejtimeve kryesore:

1. Përmirësimi i aspekteve mjedisore
2. Sigurimi i infrastrukturës së nevojshme për zhvillimin e zonave dhe
3. Zhvillimi i turizmit

Këto projekte klasifikohen dhe në bazë të impaktit që kanë:

- Projekte pa të cilat zona nuk mund të funksionojë si zonë turistike dhe
- Projekte që lidhen me funksionimin e përditshëm të zonës.

Disa projekte janë madhore dhe lidhen me politikat kombëtare, të tjera janë projektet e vetë zhvillimit të zonës. Projekte të tjera do të shtohen në fazën e detajimit të planit, por këto projekte do të jenë të lidhura vetëm me funksionimin e zonës në brendësi të saj.

Objektivat strategjikë mjedisorë

Bazuar në analizën e detyrimeve të specifikuara në konventat e ratifikuara dhe në direktivat respektive të BE-së, si dhe në dokumentat strategjike të Shqipërisë, situatës ekzistuese të mjedisit, dhe ndikimeve potenciale mjedisore që mund të shkaktohen nga aktivitetet e parashikuara në Plan, Raporti i VSM-së përcakton komponentët më të rëndësishëm mjedisorë dhe objektivat mjedisorë si me poshtë:

- Toka
Objektivi mjedisor 1: Garantimi i menaxhimit dhe përdorimit të qëndrueshëm të tokës dhe mbrojtja e saj.
Objektivi mjedisor 2: Ruajtja e mjedisit fizik dhe tërësisë së elementëve natyrorë të zonës nga erozioni/sedimentim.
- Ajri
Objektivi mjedisor 3: Garantimi i arritjes së objektivave afatgjata për sasinë vjetore të shkarkimeve të ndotësve, për të arritur përputhshmërinë me kufijtë maksimalë të lejueshëm nga BE për shkarkimet e ndotësve atmosferikë.
- Faktorët klimatikë
Objektivi mjedisor 4: Adoptimi i infrastrukturës në përgjigje të ndryshimeve klimatike dhe reduktimi i sasive vjetore të emetimeve të gazeve serë në nivelet e përcaktuara në SKZHI II.
- Uji
Objektivi mjedisor 5: Kufizimi i efekteve negative mbi ujërat nëntokësore dhe sipërfaqësore, ujërat e njelmët, ujërat bregdetare dhe burimet e ujit të pijshëm.
- Mjedisi natyror
Objektivi mjedisor 6: Garantimi i kohezionit të popullatave dhe mbrojtjes së biodiversitetit.

Objektivi mjedisor 7: Ruajtja e zonave që kanë një status të veçantë mbrojtjeje, prej aktiviteteve me ndikime të konsiderueshme. Ruajtja e biodiversitetit dhe zhvillim i integruar i ekoturizmit në harmoni me zonimin e zonës së peizazhit të mbrojtur

Mbetjet

Objektivi mjedisor 8: Zhvillimi dhe aplikimi i skemës së menaxhimit të mbetjeve dhe njëkohësisht reduktim i sasisë së depozitimit të mbetjeve nëpërmjet proceseve të reduktimit dhe rritjes së riciklimit e ripërdorimit.

- Zhurmat

Objektivi mjedisor 9: Reduktimi i ndotjes akustike dhe përafrimi me nivelet e rekomanduara nga BE-ja dhe OBSH-ja.

- Popullsia dhe Ekonomia lokale

Objektivi mjedisor 10: Përmirësimi i kohezionit social, sigurisë së jetesës dhe levizshmërisë së qëndrueshme.

- Trashëgimia kulturore

Objektivi mjedisor 11: Ruajtja e shtrirjes, përmbajtjes dhe veçorive të zonës dhe strukturave të trashëgimisë kulturore.

- Peisazhi

Objektivi mjedisor 12: Garantimi i ruajtjes së peisazheve të veçanta dhe zonave peisazhistike me veçori dalluese në nivel kombëtar dhe krijimi i një imazhi peisazhi me cilësi të lartë.

Arsyetimi se si janë marrë në konsideratë mendimet e publikut për pasojat në mjedis të Planit të propozuar:

Në takimet e organizuara me publikun dhe palët e përfshira në procesin e VSM-së dhe vetë dokumentin e PDZRK Vjosë-Nartë, ka rezultuar se ky plan është pritur me pozitivitet nga komuniteti dhe grupet e interesit.

Përveç përfshirjes së institucioneve në nivel qendror, që janë përgjegjëse për hartimin e politikave dhe për sektorin e planifikimit të territorit, janë përfshirë edhe institucionet për zbatimin e politikave për sektorin e menaxhimit të ujrave, mbetjeve, si dhe ato të planifikimit të transportit. Pjesë e rëndësishme e procesit të konsultimit kanë qenë edhe përfaqësues të stafit të bashkisë, përfaqësues nga Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura përfaqësues biznesesh, përfaqësues të organizatave joqeveritare, ekspertë të fushave të ndryshme, etj.

Përfshirja efektive e grupeve përkatëse të interesit ka kontribuar në cilësinë e vlerësimit, ka sjellë të dhëna për analizën dhe raportin e VSM-së dhe do të mbështesë zbatimin e PDZRK Vjosë-Nartë pas miratimit të tij, si dhe do të kontribuojë në një pranim më të lehtë dhe më të zbutur të projekteve përkatëse.

Rëndësi të veçantë i jepet mbrojtjes së mjedisit meqënëse kjo zonë njihet për brezin e pishave si dhe dunat ranore. Qëllimi i projektit është, zgjerimi i ofertës turistike, kohëzgjatjes së sezonit dhe frekuentimit të tij, si dhe rritja e cilësisë së shërbimit për të arritur konkurrencën në tregun e turizmit me vendet fqinje. Komentet e grupeve të interesit janë marrë parasysh kryesisht në përcaktimin e masave zbutëse për zbatimin e planit.

Ndikimet e mundshme në mjedis të planit:

Gjatë zbatimit të projekteve/veprimeve, priten ndikime të mundshme mjedisore, sociale edhe ekonomike.

Ndikimi më i madh gjatë fazës së ndërtimit pritet në zhvillimet e infrastrukturës, sidomos asaj rrugore, ajrore, të mbetjeve, të qendrave të shërbimeve, etj., ndërkohë zhvillimet e projekteve të tjera do të jenë të kufizuara në një territor më të ngushtë lokal.

Përgjithësisht, shumica e impakteve negative janë të lidhura me fazën e planifikimit (pozicionimi i infrastrukturës në hapësirë dhe përgatitja e kushteve teknike të përshtatshme), pasi zona ka veçori të theksuara diverse dhe të shumta nga ana natyrore, kulturore dhe peisazhi që mund të ndikohen konsiderueshëm prej zhvillimeve të infrastrukturës, sidomos atyre me shtrirje të gjerë dhe korridoreve sipas sektorëve (transport, tokë, ujë, etj.).

Impaktet negative shfaqen në fazën e planifikimit prej aspekteve të përdorimit të tokës, efekteve në ujë, natyrë (si biodiversiteti edhe zonat me status të mbrojtur) dhe peisazhin. Këto impakte do të kërkojnë krijimin e një programi bashkëkohor mbi masat zbutëse dhe një zbatim të përshtatshëm të këtyre masave.

Ndikimet pozitive priten në promovimin e zhvillimit të aktiviteteve turistike, në përshtatje të zonave me vlerë natyrore, por njëkohësisht në mënyrë miqësore me mjedisin duke ruajtur veçoritë dhe habitatet natyrore.

Zhvillimi i turizmit natyror sipas parimit të Zhvillimit të Qëndrueshëm, do të sjellë rritje të vlerës së shtuar të potencialeve turistike për zhvillimin ekonomik dhe social të vendit.

Masat zbutëse që duhet të merren për mbrojtjen e mjedisit:

Me qëllimin për të shmangur, minimizuar, kontrolluar dhe menaxhuar ndikimet negative në mjedis të planit në të gjithë fazat e tij duhet të zbatohen me përpikmëri të gjitha masat e mëposhtme.

- Projektimi i objekteve të bazohet në parimin e teknologjisë më të mirë të disponueshme, e cila është efiçente në përdorimin e energjisë, si përdorimi i teknologjive izotermike të ndërtimit për çdo objekt të ri, po kështu edhe ato të minimizimit të përdorimit të ujit.
- Politikat dhe aktivitetet infrastrukturore të parashikuara në Plan të sigurojnë kohezion, efikasitet dhe qëndrueshmëri dhe rritjen e përfitimeve për përdoruesit e kësaj infrastrukture.
- Plani duhet të nxisë realizimin e projekteve të impianteve të trajtimit të ujërave të përdorur urbane dhe në një shkallë më të gjerë duke e shtrirë këtë masë edhe në aktivitete e tjera industriale që krijojnë shkarkime ujrash industriale të ndotura dhe që ndikojnë sidomos në cilësinë e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore. Të projektohet infrastrukturë bashkëkohore dhe afatgjatë të kanalizimeve të ujërave të ndotura urbane.
- Të mbrohen vlerat natyrore të zonave në të cilat shtrihen zhvillimi i aktiviteteve dhe të shmangen në maksimum dëmtimi i sipërfaqeve me vegjetacion natyror, duke respektuar kriteret dhe specifikimet e Ligjit nr. 9587, datë 20.7.2006 “Për mbrojtjen e biodiversitetit”, të ndryshuar, Ligjit nr. 10 0006, datë 23.10.2008, “Për mbrojtjen e faunës së egër”, të ndryshuar, si dhe Ligjit nr.57/2020 “Për Pyjet”.
- Projektet specifike duhet të projektohen në harmoni dhe në përputhje me kushtet e ligjit nr. 81/2017 “Për zonat e mbrojtura”, për mbrojtjen e natyrës, duke respektuar shkallën e mbrojtjes së zonës apo nënzonës së mbrojtur ku do të ndërhyhet, si dhe statusin e llojeve dhe habitateve që gjenden në zonë, si dhe të komunikohet/bashkëpunohet me AKZM-në për të marrë masat e domosdoshme për mos cënimin e statusit të këtyre zonave.
- Gjatë fazës së projektimit dhe sidomos përpara nisjes së fazës së zbatimit të projekteve/aktiviteteve specifike individuale të Planit, duhet të përfshihen masa që do të mundësojnë ruajtjen e korridoreve të kafshëve migratore, sidomos në rastin kur projektet që do të zbatohen mund të prekin zona të mbrojtura apo mund të ndodhen në afërsi të tyre.

Promovimi brenda dhe në periferitë e zonave të mbrojtura duhet të jetë ngritja e infrastrukturave të lehta që mbështesin aktivitetet pa makina, në drejtim të sporteve dhe aktiviteteve në natyrë.

- Hartimi i planeve të menaxhimit të trafikut krahas prioritizimit të zonave të gjelbërta publike, duhet të paraprijnë planet urbane të zhvillimit dhe të kenë objektiva të matshme për cilësinë e ajrit.
- Të merren masa për mbrojtjen dhe mos dëmtimin e burimeve ujore që gjenden në zonën në studim.
- Në kuadër të planifikimit të menaxhimit, vëmendje e veçantë të kushtohet për integrimin e zonave të sigurisë nga përmbytjet dhe atyre ligatinore, ndërkohë që masat e pyllëzimit të synojnë stabilizimin e humbjeve e tokës nga përmbytjet (të zbatohet duke përdorur lloje të bimësisë autoktone që i rezistojnë edhe përmbytjeve).
- Para fillimit të zbatimit të projekteve, të zgjidhet çështja e administrimit të volumit inert që do të gjenerohet nga operacionet ndërtimore.
- Në tërësi, projektet specifike duhet të projektohen në harmoni me standartet e ruajtjes së peisazhit dhe mbrojtjen e trashëgimisë kulturore, ku së bashku me elementet e cilësisë së mjedisit të jenë parësore duke aplikuar “best practices”.
- Gjatë implementimit të planit të vihen në zbatim masat zbutëse e propozuara në raportin e VSM-së për minimizimin apo shmangien e ndikimeve negative në mjedis.
- Pavarësisht masave dhe rekomandimeve të kësaj Deklarate Mjedisore, gjatë zbatimit të planit është e detyrueshme të zbatohen kërkesat e legjislacionit mjedisor në fuqi;
- Shfaqja e elementeve të rinj ekologjike të panjohur, në kohën që kjo Deklaratë Mjedisore është dhënë, sjell si detyrim rivlerësimin e saj.

Kërkesat për monitorimin mjedisor raportimin periodik në ministri gjatë zbatimit të Planit:

- Nëse plani nuk është miratuar brenda 2 viteve nga data e miratimit të deklaratës, atëherë deklarata bëhet e pavlefshme dhe procedura e VSM-së fillon nga e para.
- Në rast se ministria, strukturat e saj të varësisë, njësitë e vet-qeverisjes vendore, apo edhe grupet e interesuara, përfshi edhe publikun, konstatojnë se plani nuk zbatohet në përputhje me vendimin për miratimin e tij dhe nuk respekton kushtet e kërkesat e përcaktuara për mbrojtjen e mjedisit, atëherë ministria njofton menjëherë autoritetin përgjegjës për zbatimin e miratimin e planit dhe sipas rrethanave dhe i kërkon sqarimet përkatëse, apo ndalimin e menjëhershëm të zbatimit të planit, deri në sqarimin e situatës.
- Të hartohet Programi i Monitorimit Mjedisor gjatë zbatimit të Planit, me synim mbledhjen e të dhënave për ndikimet konkrete dhe pasojat në mjedis gjatë zbatimit të tyre, si dhe verifikimin e ndikimeve dhe marrjen e masave zbutëse shtesë, që duhet të zbatohen për të garantuar mbrojtjen e mjedisit. Ky program të hartohet brenda 6 muajve nga marrja e Deklaratës Mjedisore dhe të merret miratimi i autoriteve përgjegjëse për mbrojtjen e mjedisit.
- Me qëllim lehtësimin e realizimit të programit të monitorimit mjedisor të Planit mund të përdoren programe ekzistuese monitorimi, që përputhen me qëllimin e programit të monitorimit mjedisor të këtij Plani.

Kërkesa për raportim mjedisor periodik

- Nëse pasojat në mjedis e shëndet, tejkalojnë standartet mjedisore në fuqi, atëherë ministria i kërkon autoriteteve miratuese e zbatuese të planit të merren masa e duhura për shmangien/minimizimin e ndikimeve negative, ose të vlerësohet edhe ndryshimi i planit, me qëllim që të përmbushen standartet mjedisore.

Për mos respektimin e detyrimeve që rrjedhin nga kjo Deklaratë Mjedisore dhe të legjislacionit mjedisor në fuqi ka sanksione ligjore dhe nënligjore.

- Autoriteti përgjegjës, që zbaton dhe mbikqyr zbatimin e PDZKR Vjosë-Nartë, duhet të hartojë periodikisht 1 herë në vit, një raport vjetor për masat e marra për mbrojtjen e mjedisit gjatë zbatimit, të cilin duhet ta depozitojë pranë Ministrisë përgjegjëse për Mjedisin, jo më vonë se java e fundit e muajit nëntor.

MINISTËR

Mirela KUMBARO TURXHI

